

Offerritualet

Titel	Offerritualet
Formål og historisk baggrund	<p>Igennem hele Jernalderen er der blevet ofret til guderne. Herom vidner utallige fund af knogler fra husdyr, lerkar med forråd, redskaber og figurer nedlagt ved gårdene, under husgulve, i moser, i brønde, ved vigtige vadesteder eller på særligt øde strækninger. Det at ofre til guderne var altså en væsentlig del af et jernaldermenneskes liv – enten som takoffer, tak på forhånd eller som sonoffer for at formilde gudernes vrede.</p> <p>At der også blev ofret mennesker i den tidligste jernalder vidner fund som Grauballemanden, Tollundmanden, Ellingpigen og vores egen lokale ”Dronning Gunhild” – Haraldskærkvinden fra 490 f.Kr. om.</p> <p>De historiske facts om netop Haraldskærkvinden, fundet kun 1½ km fra Jernaldermiljøet, danner baggrund for den videre digtning af historien om Vølven, som måtte ofres til guderne.</p>
Elevgruppe	Fra 3. klasse og opefter.
Tidsramme	Minimum 1 dag á 7 timer eller 2 hele dage.
Omdrejningspunkt	<p>Årsdagen for ofringen af vølven Varga er kommet og landsbyen mindes denne ofring gennem offerceremoni og dramaoptrin.</p> <p>Et offerritual i forbindelse med såtid, høst eller den fortsatte gode forbindelse til frugtbarhedsguderne.</p>

Offerritualet

Handlingsforløb

Formiddagen: Introduktion 1½ time

Arbejdsforløb: 3½ time,

Afslutning: 2 – 2½ timer .

Første dags formiddag: 2½-3 timer

Forløb af 1 dags varighed

1. Langhuset/husene er indrettet når skolen ankommer.
2. Skolen ankommer til depotbygningen
3. Hver gruppe går nu til hvert deres hus sammen med en instruktør og lærer. Her anbringes bagage og huset bliver kort vist frem. Få og relevante praktiske informationer gives.
4. Alle samles herefter ved depotbygningen og iklædes dragter
5. Alle følges til stormandsgården med landsbyens volve eller høvding og får her fortællingen om deres slægts tidligere ofring af en stærk volve. Landsbyen bruger ikke længere at ofre mennesker til guderne, men der holdes stadig liv i den gamle fortælling, når der skal ofres til guderne, for at sikre høsten, den kommende vinter eller hvad der nu passer til skolens ophold. Instruktørerne er samtidigt i huset og værkstederne, hvor de har tændt op og er klar til at modtage gruppen efter fortællingen.
6. Alle bliver på stormandsgården, får oplæg til dagens arbejde og fordeles herfra på hold.
7. Der arbejdes nu på følgende hold :
 - Madlavning i langhusene
 - Offerceremoni ved søen og / eller optrin til fremvisning i den Hellige Lund
 - Offergavefremstilling indenfor forskellige håndværk (vælges på planlægningsmødet)
 - LandbrugsarbejdeDer vælges antal hold efter, hvor mange elever der er.
8. Festmåltid på stormandsgården
9. Offerceremoni ved søen og / eller optrin i den hellige lund.
10. Kommentering af forløbet.
11. Oprydning i langhusene.
12. Afrejse fra Jernaldermiljøet.

Forløb af 2 dages varighed

1. Indkvartering i langhusene – evt. med indretning af huset
2. Praktiske informationer om huset og miljøet
3. Iklædning af dragter ved depotbygning
4. Tilbage til familiens hus – familiens historie fortælles + tur i miljøet.
5. Alle følges til stormandsgården med landsbyens volve eller høvding og får her fortællingen om deres slægts tidligere ofring af en stærk volve. Landsbyen bruger ikke længere at ofre mennesker til guderne, men der holdes stadig liv i den gamle

Offerritualet

Første dags eftermiddag: 4 timer

fortælling, når der skal ofres til guderne, for at sikre høsten, den kommende vinter eller hvad der nu passer til skolens ophold. Instruktørerne er samtidigt i huset og værkstederne, hvor de har tændt op og er klar til at modtage gruppen efter fortællingen.

6. Spisepause (madpakker).

7. Fælles samling på stormandsgården eller i landsbyen . Oplæg til dagens arbejde og fordeling af eleverne på arbejdsholdene:

- Madlavning
- Offergavefremstilling indenfor forskellige håndværk. Vælges på planlægningsmødet.
- Landbrugsarbejde

Også madholdet og landbrugsholdet skal forberede noget, som skal ofres til guderne.

Alle hold overdrager deres offergaver til lærerne, som opbevarer tingene til næste dags ceremonihold, som så bruger disse i ceremonien.

Anden dags formiddag: 4 timer

1. Alle samles til fælles start på dagen på stormandsgården eller i landsbyen.

2. Dagens arbejde begynder i følgende grupper:

- Madlavning
- Ceremonigruppe (planlægning af og evt. sang, dans, musik til gåturen ned til søen og til offerceremonien ved søen)
- Dramaoptrin i den Hellige Lund (genfortælling af historien om vølven Varga)
- Landbrugsarbejde
- Træhåndværk – figur/figurer til ceremonien

Anden dags eftermiddag: 3 timer

Holdene samles i landsbyen eller på stormandsgården

1. Festmåltid på stormandsgården, hvor maden præsenteres af madholdene
2. Tur til den hellige lund meddramaoptrin.
3. Tur til søen med offerceremoni.
4. Kommentering af forløbet.
5. Oprydning i langhusene.
6. Afrejse fra Jernaldermiljøet.

Offerritualet

Ideer til arbejdet på skolen

Forslag til aktiviteter:

1. Besøge Dronningens Mose.
2. Besøge "Dronning Gunhild" i Nicolai kirke i Vejle.
3. Skrive Dronning Gunhilds livshistorie.
4. Tegne, male begivenheder fra hendes liv/ fra opholdet.
5. Snakke, læse, høre om tro og ritualer.
6. Sammenligne med andre moselig fra jernalderen

Forslag til litteratur:

- Lone Hvass: Dronning Gunhild – et moselig fra jernalderen.
- Lone Hvass: Oldtiden i Danmark – Jernalderen.
- Daugbjergmanden – et menneskeoffer fra tidlig jernalder?
- Robert Fisker: Grauballemanden og andre af mosens vidner fra fortiden.
- Christian Fischer: På sporet af Tollundmanden.
- Tacitus: Germania
- Wijnand van der Sanden: Udødeliggjorte i mosen.
- Jørgen Ilkjær: Mosens skatkammer
- Jørgen Jensen: Danmarks Oldtid – ældre jernalder
- Margit Broust Jensen, Estrid Thomasson: Alle tiders jernalder.
- Claus Buttenschøn og Olaf Ries: Ind i historien – Danmark og verden 1.
-